

HRINGARIKI.
STIFTET 25. 4. 1991.
MEDLEMSBLAD
FOR
RINGERIKE SLEKTHISTORIELAG.

REDAKSJON:

EIGIL ELSRUD.

THORLEIF SOLBERG.

KJELL HALLMANN.

<u>INNHALDSFORTEGNELSE:</u>	<u>SIDE:</u>
EIGIL ELSRUD: HISTORIEN OM SÖNDRE <i>SKANNET</i> ÖVERVOLDEN, ÅDAL.	2-12.
EIGIL ELSRUD: LYSTI. <i>SKANNET</i> EN KANSKJE UFERDIG HISTORIE OM PLASSEN LYSTI, OG EN TEORI OM "LYSTI-SVENSKEN".	13-24.
EIGIL ELSRUD: RETTELSE TIL HRINGARIKI <i>SKANNET</i> NR. 1/98.	25.
RAGNVALD LIEN: SLEKTA PÅ ÖVRE HAUKE DALEN - PETERSGARDEN, (GNR. 169-BNR. 7)- EI GREIN AV SINDRESLEKTA I LUNDER.	26-32.
OLE ENGBRETSSEN YTTRI: SLEKTSFORBINDELSER PÅ TVERS AV TYRIFJORDEN.	33-45.
THORLEIF SOLBERG: DEN ELDSTE EIER-OG BRUKER- SLEKTA PÅ VÅGÅRD.	46-60.
KJELL SKAGESTAD: VEDR. ANNA COLBJÖRNSDATTER OG JONAS RAMUS' ETTERSLEKT.	61-68.
TOVE BEXRUD: ETTERLYSNING. JENS HANSEN/JENS HANSEN FISCHER.	69.
KJELL R. KJÖNIKSEN: SÖKER ANER FRA NORDERHOV.	70-73.
ASBJÖRN NORDBY: BOKEN OM "KÖLABRENNERSLEKTA". SKREVET AV SANFORD K. FOSHOLT, U.S.A. BOKEN HETER: "THE CHARCOAL BURNER'S LEGACY". A GOPLERUD FAMILY HISTORY. TILSALGS HOS ASBJÖRN NORDBY.	74.
RINGERIKE SLEKTSHISTORIELAG: TERMINLISTE 1998/99.	75.
STYRET I RINGERIKE SLEKTSHISTORIELAG.	76.
SLEKTSHISTORISK OG HISTORISK LITTERATUR TIL SALGS.	77.

Eigil Elsrud:

Øvervolden (Øvrevolden).

(Øvre Lindelien 309/1 og 4)

Øvervolden, eller Øvre Lindelien som eiendommen øverst i Ådalen mot Hedalen blir benevnt i matrikkelen, var rydningsplass før 1660. I 1661 var gården ødegård, av skyld 4 skinn. Gården var krongods, og eides av Christiania Lagstol.

Bruker i 1661 var «**Ole øffer Lindlien**», som det står i jordeboken for det året. I samme jordebok står også: «*Erachtis goed for Ødegaard og Nylig erbødet sig at betalle chadt lige med andre Ødegaarder, og derfor her innført for forliden Aarstiende. Haffuer Schoug til Saugtømmer og anden gaards Nøtte*». Ole hadde en hest, 4 kyr, 1 ungdyr og 3 sauer. Han sådde 3 kvartel blandkorn. Tienden var 1/2 tønne blandkorn, 1/2 setting lett-korn og 1 1/2 kvartel rug.

Denne omtalte Ole øvre Lindelien var **Ole Olsen**, født ca. 1630 og død omkring 1675. Han var gift med **Olaug Jonsdatter**, født ca. 1640 og død ca. 1695. **Ole Olsen** bygslet Øvervolden fra litt før 1660 og til sin død. Det var vel han som ryddet gården, som sannsynligvis hadde vært i bruk før Svartedauen, for deretter å ha blitt liggende øde som de fleste andre gårdene i Ådalen og Hedalen. Ole var først bygsler under Kongen. Den 9. november 1668 ble fogden Jacob Luth og commerce commisarius Lars Larsen eiere av hver sin halvpart. Disse herrer kjøpte samtidig mesteparten av Nes «med underliggende Øren» (Auren).

Gerhard Treschow var en av arvingene etter Lars Larsen, og ble eier av halve Øvervolden (2 skinn) etter Lars Larsens død i 1686. Den 25. januar 1699 solgte han disse 2 skinn til Erik Olsen og Peder Larsen Øvervolden. Skjøtet ble tinglyst 24. februar 1699. Erik var sønnen til Ole Olsen og Olaug Jonsdatter, og Peder Larsen var Olaugs 2. ektemann.

Jacob Luth eide fortsatt den andre halvparten av gården, 2 skinn.

I 1711 var Jacob Luth død, og hans sønn Jacob Luth jr. som da var blitt eier av farens andel, solgte sin halvpart av **Søndre Øvervolden** til **Erik Olsen**, og sin halvpart av **Nordre Øvervolden** til eieren av nabogården, **Sindre Halvorsen Oppen**. Skjøtene var datert 7. desember 1711 og tinglyst 28. november 1712. Vidner var Hendrick og Fredrick Luth, de var brødrene til Jacob Luth jr.

Ole Olsen Øvervolden eller øvre Lindelien (ca. 1630-ca. 1675) var som nevnt gift med **Olaug Jonsdatter** (ca. 1640-ca. 1695). Hvor de kom fra vet vi ikke. Ole bygslet hele Øvervolden, 4 skinn, av Christiania Lagstol, senere av Lars Larsen og fogden Jacob Luth (som nevnt før). Ole og Olaug har tusener av etterkommere, spredd over Ringerike, Valdres, USA og andre steder. Deres barn som vi vet om var:

1. Gunhild Olsdatter, kanskje eldst, var gift med Østen Alfsen.
2. Kjersti Olsdatter (ca. 1660-1717). Ble gift med Ole Larsen Nerby (1657-1729) fra Hedalen. Han var lagrettesmann i 1685. Kjersti var hans 1. hustru. Deres etterkommere kan finnes i bind D av «Gard og Bygd i Sør-Aurdal».

- ✓3. **Erik Olsen Øvervolden** (ca.1660-1721). Var gift med **Kari Tommesdatter**. Erik kjøpte sammen med stefaren **Peder Larsen** halve Øvervolden av Gerhard Treschow i 1699, som nevnt ovenfor. (Gerhard Treschow var svigersønnen til Lars Larsens andre hustru Anna Sørensdatter Moss, Lemmich). I 1711 kjøpte Erik Olsen og Sindre Halvorsen den andre halve delen av Øvervolden av Jacob Luth jr., se fortsettelsen.
- ✓4. Kari Olsdatter, født ca. 1665, ble gift med Knut Olsen Gravli (1672-1727), som i 1715 kjøpte Søndre (Øvre) Gravli, 1 skinn, av Mons Olsen Sørums for 50 rdl.
- ✓5. Mari Olsdatter (1668-1740) ble gift med Ole Tommesen Vestre Piltingsrud (1664-1742). Deres etterkommere kan finnes i bind C av «Gard og Bygd i Sør-Aurdal».
- ✓6. Anne Olsdatter, født ca. 1670, ble gift med Ole Iversen Myhre fra Søndre Land.
- ✓ **Olaug Jonsdatter Øvervolden** (ca.1640-ca.1695) ble som enke gift igjen omkring 1675 med **Peder Larsen** (1644-1733). Peder overtok bygselen av gården med hjelp av stesønnen Erik Olsen. Sammen kjøpte de halve gården, 2 skinn, av Gerhard Treschow i 1699. Den andre halvparten, også 2 skinn, kjøpte de av Jacob Luth jr. i 1711 sammen med Sindre Halvorsen Oppen. Olaug Jonsdatter, som hadde 6 barn i sitt første ekteskap, fikk i ekteskapet med Peder Larsen fem barn til (rekkefølgen er muligens ikke rett):
- ✓1. Ole Pedersen. Han ble gift med Ragnhild Hansdatter. Fikk plassen Kleiva i 1725. Ole er nevnt i bind D av «Gard og Bygd i Sør-Aurdal». Han var med sin svoger Vilhelm Henriksen og klargjorde ei tomt som Vilhelm skulle bygge på (antagelig Storrustemoen), da en annen svoger, Torger Andersen Goplerud kom og forbød dem dette (Vilhelm Henriksen bodde senere på Storrustemoen).
- ✓2. Ingrid Pedersdatter (1677-1765) ble gift med Torger Andersen Storruste, Goplerud (1674-1747), se bind D av «Gard og Bygd i Sør-Aurdal» om deres etterkommere.
- ✓3. Ragnhild Pedersdatter. Ble gift med Ole Arnesen.
- ✓4. Anne Pedersdatter. Ble gift med Jon Olsen.
- ✓5. Marte Pedersdatter. Ble gift med Hans Olsen.
- ✓ **Peder Larsen Øvervolden** (1644-1733) ble som enkemann gift igjen omkring år 1700 med datteren på nabogården, **Olaug Sindresdatter Oppen** (Bakke), født ca. 1680. Peder hadde i 1699 sammen med stesønnen Erik Olsen kjøpt halve Øvervolden av Gerhard Treschow, nevnt for n-te gang, se ovenfor. Ved sitt ekteskap med Olaug Sindresdatter ble Peder Larsen senere eier av **Nordre Øvervolden**, som hans svigerfar Sindre Halvorsen Oppen hadde vært med og kjøpt av Jacob Luth jr. i 1711. Det kommer mer om Peder Larsen og hans 2. hustru Olaug Sindresdatter i avsnittet om **Nordre Øvervolden**.

På neste og de følgende sider tar vi for oss slekts- og gårdshistorien om
Søndre Øvervolden

Søndre Øvervolden

(Også skrevet Søndre Øvrevolden, 309/1, idag 309/11)

Erik Olsen Øvervolden (1660-1721), se foran, var gift med **Kari Tommesdatter**, antagelig fra Vestre Piltingsrud og søster til Eriks svoger Ole Tommesen. Erik var bygsler og senere eier av mesteparten av Øvervolden sammen med sin stefar Peder Larsen. Da den siste halvparten av Øvervolden ble solgt av Jacob Luth jr. i 1711 ble Erik Olsen sammen med sine søstre eiere av gårdeparten **Søndre Øvervolden**, av skyld 2 skinn. Skjøtet fra Jacob Luth jr. var datert 7. desember 1711 og tinglyst 28. november 1712. Like før Erik døde i 1721 ble han overdratt sine sine søstres arveparter etter moren, som nok har vært odelsberettiget til gården. Erik og Kari hadde barna:

- √ 1. Ragnhild Eriksdatter Øvervolden (1697-1763). Hun var Engebret Jensen Klevens første hustru.
  - √ 2. **Tommes (Thomas) Eriksen Øvervolden** (1702-1728) ble ca. 1724 gift med **Berit Olsdatter Storruste** (1692-1764), hennes 1. ekteskap. Tommes ble eier av Søndre Øvrevolden etter sin far i 1721, se fortsettelsen.
  - √ 3. Olaug Eriksdatter Øvervolden (1704-1783) var gift to ganger. Hun ble 1. gang gift i 1728 med Torgrim Andersen Storruste (1688-1742), se under Åsli bruk I i bind D av «Gard og Bygd i Sør-Aurdal). Olaug og Torgrim var besteforeldre til Olaug Eriksdatter Holte (1764-1861), hvis gravstøtte er den eldste på Nes kirkegård. Olaug Eriksdatter Øvervolden/Storruste/Åsli ble 2. gang gift i 1745 med Jon Halvorsen Berg, født 1712. (Denne Olaug var forøvrig en av de to første som ble døpt i Viker kirke etter at kirkebøkene ble tatt i bruk for Norderhov med annekskirker. Det skjedde 8. november 1704).
- √ **Tommes Eriksen Øvervolden** (1702-1728) ble ca. 1724 gift med **Berit Olsdatter Storruste** (1702-1764). Tommes var eier av Søndre Øvervolden fra 1721 til han døde i 1728. Som enke giftet Berit Olsdatter seg igjen i 1729 med **Ole Olsen Øverby** (1704-1776), halvbror til Gudbrand Olsen Blakstvedt (Midtstua), se neste side. Tommes og Berit fikk to barn. Før vi nevner dem skal vi ta med følgende nabokontrakt, datert 26. mai 1723:

«Olle Halvorsen, boende paa Nædre Lindelie, Peder Larsen og Thomas Ericson, boende paa Øvre Lindelien, Brynil og Halvor Sindressønner, boende paa Oppen, samtlig i Aadalens Annex under Nordrehougs Præstegjeld paa Ringeriget kiender og herved vitterliggjør, at vi samtlig efter venlig inbyrdes forening, haver med hverandre oprætted følgende Contract, angaaende hvormeget og hvor lite enhvers eiendeler for sin gaard tilkommer nemlig

Først Olle Halvorsens strækning, som tager sin begyndelse i Fieldsætterbækken, som falder i elven kalles Ur=ullen, følger saa bækken lige i sør paa høieste fieldet, og siden nor=vest i den store Fieldsætterbækken som falder i Vidøls Elven ved Høig=fossen, følger saa Vidølselven igien paa nordre kandt, lige i Ur=ullen.

Og for Øvre Lindelien som Peder og Thomas beboer, deres strækning tager sin begyndelse i store Field-sætterbækken og gaar paa den søndre kandt, lige i fra høieste fieldet og i Vidølen, siden derfra i Sør længst med Vidølen og i Sætermyrbækken.

Sampt for Oppen, som Brynnild og Halvor beboer, deres strækning lige i sør fra Sætermyrbækken og langs ned Vidølen imot fieldet intil anden Mands eie imodtagen. Inden disse forbemeldte Strækninger er imellem de som forhen melte venlig aftalt og afhændet som fremdeles skal holdes at indgaa af nogen slags.....

Foruten dette findes og et støkke skoug som bemeldte gaarder tilfalder, beliggende paa søndre side Ur=ullen og østre kandt for andførte strækninger, hvorom saaledes forenet om hvis tømmerhugst der maatte findes, hugger Olle Halvorsen Nædre Lindelien 2 tyl, derimod Peder og Thomas Øvre Lindelie iikun 1 tylt, men Oppen intet. Skulle nogen hugge paa anden mands eie, skal han eller dem være forefalden, at give i straf til Christiania Hospital Tredve Rixdaler, men hvad sig angaaer disse gaarders andre Udmarker, bliver ligesom af gammel tid, neml. ved braate hugst, løfning, græskning, fæehaufen, fiske og andre vores henders og signeters bekræftning, underskrevet og forseiglet paa Nædre Lindelien d. 26. mai 1723.

Olle Halvorsens   Peder Larsens   Thomas Ericsons   Brynnil Sindresens og Halvor Sindresens
signeter.»

Tommes Eriksen og Berit Olsdatter fikk to barn vi vet om i Søndre Øvervolden:

- ✓ 1. Kristi Tommesdatter, født 1725 og død etter 1801, ble ca. 1764 gift med enkemannen Engebret Jensen Kleven, død før 1784. Engebret hadde først vært gift med Kristis tante Ragnhild Eriksdatter. De bodde i Kleiva, som Ragnhilds «halvonkel» Ole Pedersen beholdt som eiendom i 1725. Kleiva hadde en tid vært eid av Elling Andersen Lysti (Hengslet), men var i 1754 blitt kjøpt tilbake for 60 rdl. av Ole Olsen Søndre Øvervolden (fra Øverby og Kristi Tommesdatters stefar, se videre). Kristi og Engebret fikk i 1765 datteren Berit. Hun ble i 1792 gift med Knut Timandsen Øvrevoldsbråten, som var født på Nordby i Hedalen 1764. Berit og Knut bodde i 1801 i Øvrevoldsbråten som senere ble kalt Timannsbråten. 5876
- ✓ 2. **Erik Tommesen Øvervolden (1727-1753)**. Han ble 1753 trolovet med **Berit Olsdatter Lindelien d.y.**, født 1734. Berit var datter av Ole Halvorsen Lindelien og hans 2. hustru Ragnhild Knudsdatter Søre Stugarden (hun ble senere gift med Anders Olsen Storruste). Dessverre døde Erik Tommesen like etter trolovelsen. Kort tid før dette hendte, hadde Erik blitt eier av Søndre Øvervolden, som hans mor og stefar hadde eid etter hans rette fars død i 1728.

✓ **Berit Olsdatter Øvervolden (1692-1764)**, enken etter Tommes Eriksen og mor til ovenfor nevnte Erik Tommesen, ble i 1729 gift igjen med Ole Olsen Øverby (1704-1776). Ole var fra Øverby i Hedalen og halvbroren til Gudbrand Olsen Blakstvedt (Midtstua). Berit og Ole eide Søndre Øvervolden, som nevnt i forrige avsnitt, fra 1728 til 1752, da hennes sønn fra 1. ekteskap, **Erik Tommesen**, se ovenfor, ble eier fra 1752 til 1753, da han døde.

Den som etterfulgte Erik som eier var hans halvbror, **Thomas Olsen Øvrevolden (1729-1801)**, som var eldstesønnen i morens 2. ekteskap, se senere.

En ny nabokontrakt ble opprettet under Eriks stefar, Ole Olsens eiertid, og datert 7/5-1735:

«Kiendes vi Ole Halvorsen Nedre Lindelien paa eene side, og Ole Olsen Øvre Lindelien, Christopher Johansen og Sindre Pedersen Øvre Lindelien paa den andre side, samtlig boer paa Lindelis gaarder udi Aadalens Annex under Nørdrehougs Præstegield paa Ringeriget gjør vitterligt at vi idag d. 7. mai 1735 haver sluttet og indgaaet med hverandre eftermeldte kontrakt og forening paa en anden Skoug som vi tilforn haver haft tilfælles.

Vi er idag ved en venlig samtale bleven saaledes forente at vi lader sætte een Strækning til skiele og deele imellem oss som tager sin begyndelse paa den ytre ende i Lindelis-øyen og der i fra een been Strækning til den vestre kandt af Mitbraaten videre fra bemeldte vestre kandt af Mitbraaten beeneste Strækning til den

39615
16477

østre kandt af Torgrimsbraaten kaldet, siden at følge den straaale eller linie som gaar i fra Mitbraaten til Torgrimsbraaten fremdelis opover markene til fjeldet modstøter.

Thi er vores venlige aftale og forening at Ole Halvorsen Nedre Lindelien nyder til fri Eyendom paa den østre side af bemeldte Strækning, og Ole Olsen, Christopher Johansen og Sindre Pedersen Øvre Lindelien nyder til fri Eyendom paa den væstre side ad bemeldte Strækning, som skal følge enhver for sine gaarder uigienkaldeligen til evig Eyendom hvorfor dette forskrevet staar for føde og uføde skal følges udi alle sine .... og punkter.

Ole Halvorsen

Ole Olsen

Christopher Johansen

Sindre Pedersen

Vidner var Anders Lysti og Svend Olsen.

Denne Svend Olsen som her var vidne, hadde 25/8-1720 til dåpen i Hedalens kirke datteren Marthe. Svend Olsens hustru var Guri Pedersdatter.

Berit Olsdatter Øvervolden (1702-1764) fikk fem barn i sitt andre ekteskap med **Ole Olsen Øverby (1704-1776)**:

1681/2

- ✓ 1. **Thomas Olsen Øvervolden (1729-1801)**. Han ble 1765 gift med **Goro Levorsdatter Rudstaden/Haukedalen (ca. 1735-1818)**. Thomas ble neste eier av Søndre Øvre volden, se fortsettelsen neste side.
- ✓ 2. **Ole Olsen Øvervolden d.e. (1732-1792)** ble 1764 gift med **Berit Sindresdatter Bakke** eller **Oppen (1743-1812)**. Ole var i 1762 kommet hjem fra Holsten etter fem års militærtjeneste sammen med broren Thomas. Berit, som var blitt foreldreløs i 10-års alderen, var oppfostret hos sin tante **Berit Brynjulsdatter Oppen** og hennes mann **Gudbrand Nielsen Volden**. Ole og Berit bodde nok endel utenbygds. Som enke bodde Berit på Vestre Bergsund i 1799 da det var skifte etter en av hennes døtre, **Berit Olsdatter**. I 1801 bodde **Berit Sindresdatter** i Bakke (Oppen) som føderådskone hos sin bror **Brynjul**. Også hennes barn **Taran, Ole, Sindre** og **Marte** bodde der. Eldstejenta **Marit** var da allerede gift med **Ole Christensen** og bodde i Bakkeholmen. Yngstejenta **Marte** ble senere gift med **Ole's** bror **Knud Christensen**. De bodde i Søndre Holmen og Ranseløkken, se der.
- ✓ 3. **Anders Olsen Øvervolden (1737-1822)** ble 1781 gift med **Kjersti Ellingsdatter Lysti, Hengslet (1751-1812)**. Kjerstis foreldre var **Elling Andersen Lysti** og **Kari Bjørnsdatter Skagnes**. Anders kjøpte i 1778 gården **Gravlihaugen**, der de bosatte seg som gifte. Anders var skolemester, og **Gravlihaugen** er senere blitt kalt «Skolemesterhaugen».
- ✓ 4. **Ole Olsen Øvervolden d.y. (1739-1802)** ble ca. 1868 gift med **Anne Olsdatter (1747-1834)**. Ole kjøpte i 1779 Nordre Lindelien av sin brors svoger **Pål Levordsen**. (En annen svoger til Thomas var **Jon Levordsen, kølabrenneren selv**).
- ✓ 5. **Tarand Olsdatter Øvervolden, yngstejenta**, var født i 1743. Hun var ugift ved skiftet etter moren i 1765

- ✓ **Ole Olsen Øverby/Søndre Øvervolden (1704-1776)** kjøpte i 1754 tilbake **Kleiva** for 60 rdl etter at hans sønns svigerfar **Elling Andersen Lysti** hadde eid denne plassen en tid. I 1762 solgte **Ole Olsen** plassen til **Engebret Jensen**, som var gift med hans stedatter **Kristi Tommesdatter**. I 1764 ble **Ole Olsen** enkemann. I 1766 giftet han seg igjen med enken **Kari Torsdatter Nesmoen, Hæl (1719-1800)**, født på **Elsrud**. De fikk ingen barn sammen.